

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Київський національний університет будівництва і архітектури
Запорізький національний технічний університет
Вінницький національний технічний університет
Українська військово-медична академія
Харківський авіаційний університет
Сумський державний університет
Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України
Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренко НАН України
Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України
Фізико-технологічний інститут металів і сплавів НАН України
Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України

ІННОВАЦІЇ МОЛОДІ—МАШИНОБУДУВАННЮ

s-conf.mmi.kpi.ua

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

СЕКЦІЯ
"ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ"

2016 р.

Тези доповідей всеукраїнської науково-технічної конференції молодих вчених та студентів «ІННОВАЦІЇ МОЛОДІ - МАШИНОБУДУВАННЮ» секція "Інтелектуальна власність"/Укладач Кравець О.М. – К: НТУУ "КПІ", 2016. – 29 с.

В збірці наведено тези доповідей всеукраїнської науково-технічної конференції молодих вчених та студентів «ІННОВАЦІЇ МОЛОДІ - МАШИНОБУДУВАННЮ» секція "Інтелектуальна власність".

Укладач: Кравець Олександр Михайлович, к.т.н., доцент кафедри конструювання верстатів та машин НТУУ "КПІ"

За редакцією авторів

Підписано до друку 08.04.2016 р. Формат 60x90/16.Папір офсетний. Друк – різнографія.
Наклад 85 прим.
НТУУ "КПІ", ММІ

Агальцов К.В., студ., керівник – Самойленко О. В., к.т.н., доц., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

Питання виявлення академічного плагіату у великих масивах інформації постає все частіше. Тому цілком природним є застосування для цього комп'ютерної техніки. Наразі існує немала кількість програмного забезпечення, в тому числі й безкоштовного, яке сприяє пошуку прямих текстових запозичень як в мережі Internet, так і серед файлів на локальному комп'ютері.

Однак, залишаються деякі етапи, які програма не може виконати, тому потрібно до процесу підключати людину. Перш за все це стосується посилання на джерела інформації.

Уявімо ситуацію, коли програма виявила пряме текстове запозичення. Однак, при "ручному" аналізі документу виявлено, що автор зробив посилання на джерело інформації у зручний для нього спосіб. Перешкодами для формалізації і автоматизації пошуку текстових запозичень та прив'язки їх до джерел інформації можуть бути:

- неповнота бібліографічного опису джерела інформації або навіть друкарські чи граматичні помилки в ньому;
- розташування переліку джерел інформації в окремому файлі;
- різноманіття способів вказування джерел інформації та їх місця розташування в тексті досліджуваного документу (по тексту всередині або в кінці абзацу, як зноска або в кінці тексту взагалі).

Звичайно, цей перелік можна продовжувати, однак, це ті випадки, що найперше спадають на думку.

А наукові роботи в галузі технічних наук та інженерної освіти мають такі особливості, які значно скорочують можливості автоматизованої обробки або взагалі унеможливають її. Ось деякі з цих особливостей.

1. Чи не найважливішим елементом дисертації або дипломного проекту, що визначає суть роботи, є графічний матеріал. До нього можна віднести розрахункові схеми, конструктивні схеми, креслення, графіки, блок-схеми тощо.

Ситуація ускладнюється тим, що графічний матеріал зазвичай готують в електронному вигляді як векторну двовимірну чи тривимірну графіку. Різноманіття графічних редакторів та форматів графічних файлів, що і так становить проблему, ускладнюється тим, що програмні продукти, які оперують цими форматами файлів, зазвичай, платні. Тому цілком ймовірна ситуація, що сторона, яка перевіряє на плагіат, може не мати в розпорядженні відповідної програми. Та й текстова інформація може оформлятися як в платних програмах (наприклад, з пакету Microsoft® Office™), так і в безкоштовних (наприклад, редактор з пакету Apache® Openoffice™). І немає (та й не повинно бути) правового механізму, який зобов'язував би автора наукової роботи користуватись тим чи іншим програмним продуктом.

2. Мова природничих, а особливо формальних і технічних наук не така багата, як мова в науках суспільних. Більшість термінології в техніці вивірена роками використання або взагалі стандартизована. Тому цілком ймовірно, що в різних текстах можуть зустрічатись однакові або подібні словесні конструкції, і при цьому плагіату фактично не буде. Але "сліпе" використання програмного забезпечення для пошуку плагіату може давати, як кажуть медики, "хибнопозитивний результат", що принципово неприпустимо. Та й, зважаючи на обмеженість у використанні термінології, переробити фразу не завжди можливо. Ну як, наприклад, іншими словами записати фразу "в

передній опорі шпинделя використано дворядний циліндричний роликовий підшипник" або "Дунай впадає в Чорне море"?

3. Наукові твори технічного характеру зазвичай містять, окрім тексту, ще й математичні та хімічні формули, графіки і таблиці. Наразі алгоритми розпізнавання та порівняння такої інформації далекі від досконалості.

Звичайно, зважаючи на обсяги наукового матеріалу, альтернативи застосуванню комп'ютерних технологій при виявленні академічного плагіату немає. Тому вбачаються два шляхи, спрямовані на покращення ситуації.

Перший шлях передбачає розробку спеціального потужного програмного забезпечення, яке б враховувало всі вищеназвані особливості науково-технічної інформації. Але тут одразу виникає стільки недоліків, що цей шлях одразу вважатиметься недоречним. Провідні університети в конкурентній боротьбі, звичайно, можуть розробити відповідне програмне забезпечення. Однак, для цього необхідно мати не тільки штат кваліфікованих програмістів, але й їхня тісна співпраця з фахівцями з тих галузей наук, в якій здійснюється робота по виявленню плагіату. Та й буде це програмне забезпечення далеко не безкоштовним і, внаслідок цього, недоступним для невеликих регіональних навчальних закладів.

Другий шлях прямо протилежний. Він передбачає "підгонку" досліджуваного наукового матеріалу до типового вигляду з урахуванням можливостей існуючого програмного забезпечення по виявленню плагіату. Тоді можна уніфікувати цей процес не тільки в межах навчального закладу, але і в Україні взагалі. Звісно, перевагу слід надавати використанню безкоштовних форматів файлів та безкоштовного програмного забезпечення чи online-сервісів.

Існуюче програмне забезпечення для пошуку плагіату серед графічної інформації дуже погано працює із зображеннями на зразок монохромних креслень, схем тощо, навіть при налаштування ступеня подібності на рівні 100%.

Підводячи підсумки досліджень, можна сказати, що науково-технічна документація в галузі технічної освіти і науки має ряд особливостей, які значно знижують ефективність існуючого доступного програмного забезпечення для виявлення плагіату. Для підвищення ефективності використання програмного забезпечення слід документувати, що перевіряється, уніфікувати і звести до сприйнятливого для програмного забезпечення стану.

УДК 347.77

Агальцов К. В., студент 6-го курсу, Золоєва А.О., асистент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» zoloyeva@yandex.ua

ВНЕСЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДО МИТНОГО РЕЄСТРУ УКРАЇНИ

Окрім таких вже звичних шляхів захисту інтелектуальної власності, як реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності, є ще кілька додаткових можливостей захисту.

Однією з таких можливостей є внесення об'єкту інтелектуальної власності (ОІВ) до митного реєстру. Це дозволить відслідковувати та попереджувати неправомірне ввезення на територію та вивезення з території України товарів, що містять в собі ОІВ.

Згідно з Розділом 1, Глава 1, Ст. 4, п. 46 Митного Кодексу України [1], об'єктами інтелектуальної власності, що можуть бути внесені до митного реєстру є:

- об'єкти авторських та суміжних прав;
- винаходи/корисні моделі;

- промислові зразки;
- торговельні марки;
- географічні зазначення;
- сорти рослин.

Для внесення ОІВ до митного реєстру правовласник має подати заяву визначеного зразка до Державної фіскальної служби України, згідно з Порядком реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності.

В заяві зазначають загальні відомості про правовласника, інформацію про виробників, експортерів та імпортерів товару, що містить ОІВ, опис ОІВ, його зображення та/або зразки, також обов'язково необхідно надати оригінал виписки з реєстру Державної служби інтелектуальної власності України щодо реєстрації в Україні об'єкта інтелектуальної власності та документ, що підтверджує наявність зазначених прав. За наявності, правовласник може надати інформацію стосовно контрафактної продукції.

Реєстрацію можна здійснити строком на 6 місяців або на 1 рік за бажанням правовласника, а по закінченню строку, реєстрацію можна продовжити на такий же строк необхідну кількість разів.

Процедура реєстрації займає не більше 30 робочих днів від дати подання документів та не потребує внесення грошової застави.

Загалом вся процедура виглядає наступним чином. Товар надходить до митниці, де проходить контроль. Митна служба за допомогою автоматизованих систем оглядають товар та перевіряють його на наявність ОІВ, які захищені охоронними документами, занесеними до Митного реєстру.

При виявленні такого, митна служба призупиняє оформлення товару та негайно повідомляє власника охоронного документа та власника товару про це. Призупинення може продовжуватись до 10 днів (для товарів, що швидко псуються – 3 робочі дні). Протягом цих 10 робочих днів власник охоронного документу повинен звернутися до суду із відповідною заявою та надати митній службі ухвалу суду про подальші дії стосовно призупиненого товару, який порушує його права інтелектуальної власності. Або ж надати письмову згоду на поновлення оформлення товару, якщо не має підстав вважати його контрафактним.

Згідно з даними Державної фіскальної служби протягом:

2012 року було зареєстровано – 277 ОІВ;

2013 року – 1381 ОІВ;

2014 року – 1530 ОІВ;

2015 року – 2785 об'єктів за I-ше півріччя [2].

Ми можемо спостерігати різке збільшення зареєстрованих ОІВ. Така величезна різниця між показниками 2012 та 2013 років обумовлена в першу чергу тим, що була суттєво спрощена система реєстрації та відмінене внесення грошової застави. Після 2013 року ми спостерігаємо продовження впевненого зростання кількості ОІВ, внесених до митного реєстру.

Найпопулярнішими ОІВ, що вносяться до митного реєстру є торговельні марки та промислові зразки. І якщо перші є такими через свою комерційну цінність, то другі часто стають об'єктами патентного троллінгу. Патент на промисловий зразок в Україні не проходить кваліфікаційної експертизи та видається під відповідальність автора, чим досить часто користуються недобросовісні конкуренти.

Українське законодавство у сфері інтелектуальної власності звичайно потребує вдосконалення, але і на даний момент, вчасно реєструючи ОІВ та вживаючи всіх можливих додаткових заходів з їх охорони, можна бути впевненим у подальшому їх захисті та мінімізувати можливі збитки від діяльності недобросовісних конкурентів.

Список використаних джерел:

1. Митний Кодекс України. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Филь С.П. Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності як спосіб захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні України// III Міжнародна ІК "Фінансове право у XXI сторіччі". – 2015. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ndi-fp.asta.edu.ua/thesis/161/>

УДК 347.77

Бакуха О.О., Фоя О.А. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», м. Київ, e-mail: olya_musha.700@mail.ru, oksana.foya@yandex.ua

СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Останнім часом в Україні значно зросла кількість порушень прав на об'єкти інтелектуальної власності. Це обумовлено тим, що на незаконному використанні об'єктів інтелектуальної власності можна заробити непогані кошти, адже система захисту прав інтелектуальної власності в Україні не дуже ефективна.

До порушення права інтелектуальної власності відносяться: піратство, плагіат, несумлінна реєстрація, недобросовісна конкуренція, підроблення та зміна інформації.

За порушення прав інтелектуальної власності, передбачена: цивільна, кримінальна та адміністративна відповідальність.

Найбільш поширеною процедурою вирішення спорів щодо порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності є цивільно-правова відповідальність, але основною метою такої відповідальності є не покарання порушника, а відшкодування заподіяної шкоди.

Згідно ст. 16 Цивільного кодексу України загальними цивільно-правовими способами захисту прав, які поширюються також на захист прав інтелектуальної власності є:

- 1) визнання права;
- 2) визнання правочину недійсним;
- 3) припинення дії, яка порушує право;
- 4) відновлення становища, яке існувало до порушення;
- 5) примусове виконання обов'язку в натурі;
- 6) зміна правовідношення;
- 7) припинення правовідношення;
- 8) відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди;
- 9) відшкодування моральної (немайнової) шкоди;

Та нажаль такий компенсаційний характер цивільно-правової відповідальності не може належним чином захистити права інтелектуальної власності [1].

Поряд з цивільно-правовим способом захисту, законодавство України встановлює кримінальну відповідальність за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Угода ТРІПС (ст.61 розділ 5) передбачає щоб держави-учасниці цієї угоди у своїх законодавствах передбачили кримінальні процедури і штрафи за порушення авторського права, здійсненого у комерційних масштабах. Запобіжні заходи включають тюремне ув'язнення, грошові штрафи, достатні у порівнянні з іншими злочинами подібної тяжкості, для того щоб запобігти порушенню прав. В належних випадках запобіжні засоби включають накладення арешту, конфіскацію і знищення контрафактних товарів, матеріалів і знарядь виробництва, які використовувались при

вчиненні правопорушення. Також країни можуть передбачити кримінальні процедури і покарання з метою застосування в інших випадках порушення прав інтелектуальної власності, а саме коли вони вчинені навмисно і здійснювалися в комерційних масштабах.

Відповідно з Кримінальним кодексом України кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності настає, якщо власнику прав завдана матеріальна шкода у значному, великому або особливо великому розмірі, визначених законом, або якщо злочин вчинено повторно або з використанням службового становища [2]. Матеріальна шкода вважається завданою в значному розмірі, якщо її розмір у двадцять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі - якщо її розмір у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, а завданою в особливо великому розмірі - якщо її розмір у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Але притягнення до кримінальної відповідальності за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності не виключає притягнення винуватців до цивільно-правової відповідальності для відшкодування заподіяних збитків.

Найменш ефективним способом захисту права інтелектуальної власності є адміністративно-правовий захист, тому що він необхідним рівнем не систематизований і не упорядкований. Зазначений захист поширюється лише на окремі об'єкти права інтелектуальної власності [3]. Типовими видами адміністративних стягнень можуть бути: попередження, штраф, виправні роботи, адміністративний арешт тощо.

Нажаль в Україні ні кримінальна відповідальність за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності, ні цивільно-правова відповідальність не здатні забезпечити надійний захист об'єктів інтелектуальної власності. Для ефективного захисту об'єктів інтелектуальної власності необхідно посилити відповідальність та розробити механізм притягнення до кримінальної, цивільної та адміністративної відповідальності за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Ришкова О.В. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского Серия «Юридические науки». Том 21 (60), № 1. 2008 г. стр.94
2. Кубах А.І. Право інтелектуальної власності: Навч. Посібник – Харків: ХНАМГ, 2008., стр 146

УДК (07) 608.1/.6:347.77/.78

Богиня К.О. студ.; Ромашко А.С., к.т.н., доц., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ВАРІАНТИ РІШЕНЬ НА ЕТАПІ ФОРМАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ

Експертиза заявки на знак для товарів та послуг (торговельної марки) складається з формальної експертизи та кваліфікаційної експертизи.

Під час проведення формальної експертизи:

- встановлюється дата подання заявки;
- здійснюється перевірка на відповідність формальним вимогам статті 7 (Склад заявки) [1] та правилам, встановленим на його основі Установою [1];
- здійснюється перевірка документу про сплату збору за подання заявки.

На підставі **формальної експертизи** можливі такі варіанти, див табл. 1.

Варіант 1. (за п.10 статті 10 [1]). За відповідності матеріалів заявки вимогам статті 8 [1] та наявності документа про сплату збору за подання заявки заявнику надсилається повідомлення про встановлену дату подання заявки.

Варіант 2. (за п.11 статті 10 [1]). У разі невідповідності матеріалів заявки вимогам статті 8 [1] заявнику негайно надсилається про це повідомлення. Якщо невідповідність буде усунута протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення, то датою подання заявки вважається дата одержання закладом експертизи виправлених матеріалів. В іншому разі заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

Варіант 3. (за п.12 статті 10 [1]). За відповідності заявки вимогам статті 7 [1] та документа про сплату збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається про це повідомлення.

Варіант 4. (за п.13 статті 10 [1]). У разі порушення вимог пункту 8 статті 7 [1] заявка вважається відкликаною, а заявнику надсилається повідомлення.

Варіант 5. (за п.14 статті 10 [1]). У разі невідповідності заявки формальним вимогам статті 7 цього Закону та правилам, встановленим на його основі Установою, чи документа про сплату збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається повідомлення із пропозиціями щодо усунення недоліків.

Таблиця 1 **Можливі повідомлення під час формальної експертизи**

експертиза здійснюється стосовно № варіанта	Стаття 7. Заявка [1]		Правила [2], встановлені на основі статті 7 (п.7)	Стаття 8. Дата подання заявки [1]	Рішення Установи
	Стаття 7	Стаття 7 (тільки п.8 стосовно документа про сплату збору)			
Варіант 1		+ ^{*)} стосовно наявності		+	повідомлення про встановлену дату подання заявки
Варіант 2				- ^{**)}	повідомлення про невідповідність матеріалів заявки вимогам статті 8
Варіант 3 (тільки після варіанта 1)	+	+ стосовно відповідності вимогам			повідомлення про відповідність матеріалів
Варіант 4 (тільки після варіанта 1)		- стосовно порушення вимог			повідомлення про те, що заявка вважається відкликаною
Варіант 5 (тільки після варіанта 1)	- стосовно порушення формальних вимог	- стосовно порушення формальних вимог	-		повідомлення із пропозиціями щодо усунення недоліків

*) Експертиза документа стосовно зазначених вимог здійснюється та її результат позитивний.

**) Експертиза документа стосовно зазначених вимог здійснюється та її результат негативний.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3689-12/print1218034688041545>.
2. "Правила складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг" / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=z0276-95>.

Богиня К.О. студ.; Ромашко А.С., к.т.н., доц., Гаврушкевич Н.В., асистент,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОБ'ЄКТА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ «ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА» З ІНШИМИ ОБ'ЄКТАМИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стосовно різних видів торговельних марок (далі ТМ) (див. п.2. статті 1 [1]) можуть бути встановлені різні взаємозв'язки конкретних ТМ з іншими об'єктами права інтелектуальної власності.

ТМ може бути упаковка, етикетка, рекламний лист і т. інш. Стосовно зазначених об'єктів можуть виникнути права інтелектуальної власності на винахід (корисну модель), промисловий зразок (далі ПЗ), авторське право, фірмове найменування та зазначення походження.

Розглянемо взаємозв'язок між різними об'єктами права інтелектуальної власності на прикладі об'єкту господарської діяльності "пляшка":

-об'ємне зображення пляшки, реєстрація №008406191 є зареєстрованою торговельною маркою в Європейському співтоваристві, права на яку належать фірмі "FABRYKA WÓDEK POLMOS ŁAŃCUT S.A." (рис. 1,а) [2];

-пляшка, патент № 8627 є зареєстрованим в Україні ПЗ, права на яку належать фірмі Немірофф Інтеллектьюал Проперті Істеблїшмент (рис. 1,б) [3].

-пляшка, патент № 99675 є зареєстрованою в Україні корисною моделлю, права на яку належать ТОВ "НАЦІОНАЛЬНА ГОРІЛЧАНА КОМПАНІЯ" (рис. 1,в) [4];

- малюнок чи фотографія пляшки є об'єктом авторського права.

Рис.1 Приклади об'єктів права інтелектуальної власності: а - зареєстрована ТМ; б - зареєстрований ПЗ; в - зображення з опису патенту на зареєстровану корисну модель

Виходячи з вищенаведених прикладів, вважаємо доведеним, що ТМ, як засіб ідентифікації, може стосуватись не тільки самого об'єкта господарської діяльності, але й об'єктів, що з ним пов'язані та можуть бути захищені щонайменше як: винаходи (корисні моделі), ПЗ, ТМ (мається на увазі різні їх об'єкти за п.2 за статті 1 [1]), фірмові

найменування, зазначення походження товарів, сорти рослин, авторське право та суміжні права.

Список використаних джерел:

1. Закон України Про охорону прав на знаки для товарів і послуг (Введений в дію Постановою ВР N 3771-ХІІ (3771-12) від 23.12.93, ВВР, 1994, N 7, ст. 37). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3689-12/print1218034688041545>
2. Глобальная база данных по брендам / Всемирная организация интеллектуальной собственности. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wipo.int/reference/ru/branddb/>
3. Інтерактивна БД "Промислові зразки, зареєстровані в Україні /Державний інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://base.uipv.org/searchBul/search.php?dbname=certpp>
4. Спеціалізована БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні" /Державний інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://base.uipv.org/searchINV/>

УДК 347.77/.78

Даців І.І., студ., Ромашко А.С., к.т.н., доц., Кравець О.М., к.т.н., доц., Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”, as_romashko@ukr.net

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

На пакуванні різних продуктів, в рекламній інформації стосовно виробництва (пропонування до продажу) чи надання послуг досить часто можна помітити позначки з позначенням номерів сертифікатів та/чи позначенням стандартів, яких дотримується виробник. Така інформація покликана підвищувати конкурентоздатність продукції через демонстрацію перед споживачем здатності йти в ногу з часом та впроваджувати в організації процеси, які сприяють відповідності системи управління організації вимогам певних стандартів. Відомі три шляхи надання такої інформації:

- декларування відповідності самою першою стороною, як правило таке декларування є не надто переконливим для потенційного споживача;
- сертифікації, тобто підтвердження відповідності третьою стороною [1];
- оцінки відповідності продукції третьою стороною з залученням призначених органів з оцінки відповідності для оцінки продукції з застосуванням тих модулів технічних регламентів, що стосуються систем управління [2].

З огляду на вищесказане: під першою стороною розуміється виробник продукції/послуг; під другою стороною розуміється споживач продукції/послуг; під третьою стороною розуміється організація, яка "в ідеалі" не залежить від першої та другої сторони і така незалежна інформація надана третьою стороною є цінною для обох сторін. Цінність інформації третьої сторони для першої сторони полягає в тому, що виробник бачить дійсний стан речей і вибудовує шляхи поліпшення своєї продукції та послуг, для кращого задоволення вимог споживача. Цінність інформації третьої сторони для другої сторони полягає в тому, що споживач довіряє не тільки собі та знайомим, але й бачить схвалення іншими суб'єктами. Третьою стороною (на превеликий жаль) можуть бути і організації, рівень компетентності яких ніхто не перевіряє, які самі декларують свою здатність перевіряти виробника та його продукцію, але таким організаціям навряд чи можна довіряти. Довіряти слід організаціям (органам з оцінки відповідності (сертифікації), які акредитовані вповноваженим органом (в Україні це може бути Національне агентство з акредитації України [3], або іноземні органи акредитації), а також призначені Міністерством економічного розвитку та торгівлі України [4].

Зараз в Україні існує можливість здійснювати оцінку відповідності та сертифікацію таких систем управління в Державній системі сертифікації: ДСТУ ISO 9001:2009 «Системи управління якістю. Вимоги»; ДСТУ ISO 14001:2006 «Системи екологічного керування»; ДСТУ ISO 22000:2007 «Система управління безпечністю харчових продуктів»; ДСТУ OHSAS 18001:2010 «Система управління гігієною та безпекою праці». Також належним чином призначені органи можуть здійснювати оцінку відповідності та сертифікацію таких систем управління у власних системах сертифікації, як за вимогами Державних стандартів України, так і за вимогами міжнародних стандартів.

Слід зазначити, що 23.09.2015 року Міжнародна організація з стандартизації (ISO) опублікувала нову версію стандарту ISO 9001:2015 р. (офіційний переклад українською мовою поки відсутній).

Стандарт ISO 9001:2015 відрізняється від своєї більш ранньої версії структурою, містить багато змін, як по термінології так і по суті, тому його впровадження в короткий термін може бути проблематичним для підприємств. Для зменшення незручностей при впровадженні вимог цього стандарту введений перехідний період. Під час перехідного періоду діють одночасно ISO 9001:2008 та ISO 9001:2015. Перехідний період впровадження вимог нового стандарту закінчується 23.09.2018 р.

До закінчення перехідного періоду, всі підприємства, які зацікавлені в сертифікації мають впровадити вимоги нового стандарту та пройти сертифікацію на відповідність його вимогам.

Список використаних джерел:

1. ДСТУ 3419-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Сертифікація систем якості. Порядок проведення.
2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Підтвердження відповідності об'єктів промислової власності» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» для спеціальності 7.18010011 «Інтелектуальна власність» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ»; уклад. В.М. Шишкін, А.С. Ромашко, О. М. Кравець [та ін.]. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,00 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2012. -119 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/1555>
3. Національне агентство з акредитації України. Реєстр акредитованих ООВ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://naau.org.ua/ua/akreditovani_oov.html
4. Оцінка (підтвердження) відповідності. / Міністерство економічного розвитку та торгівлі. Технічне регулювання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Otsinka-pidtvrdzhenniaVidpovidnosti>

УДК 347.83:347.78.031+347.783

Жалдак О. В., магістрант, Чікін С. В., доц., к. т. н., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЩОДО ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ПРАВ У КІБЕРПРОСТОРИ

Dura lex, sed lex

Постановка проблеми. Питання захисту майнових прав у кіберпросторі станом на сьогодні залишається актуальним не лише для України, але й у світовому контексті. Попри існування американського Закону «Про авторське право в цифрову епоху», європейської «Директиви ЄС про авторське право», російського закону «Про внесення змін до Федерального закону «Про інформацію, інформаційні технології та про захист інформації» та окремих законодавчих актів Російської Федерації з питань упорядкування обміну інформацією з використанням інформаційно-

телекомунікаційних мереж» тощо, абсолютні гарантії охорони чи захисту від правопорушень відсутні.

Актуальність дослідження ми вбачаємо в тому, що Україна зараз проходить етап реформування задля інтеграції з Європейським Союзом, а тому нормування діяльності користувачів у сфері Інтернет в цифрову епоху є нагальною необхідністю.

Метою дослідження є аналіз реальної ситуації щодо правовідносин у сфері інтелектуальної власності в кіберпросторі та окреслення перспективних рішень.

Законодавство ж України наразі спирається на міжнародні закони та нормативно-правові акти з питань щодо авторського права, зокрема, в мережі Інтернет. Загалом, Інтернет є середовищем, де люди збирають, зберігають, використовують та поширюють не лише свої власні думки та ідеї, але й інших осіб, не замислюючись, що можуть порушувати чиїсь майнові права.

Насправді, нині значно легше дізнатися інформацію про користувача мережі Інтернет, ніж на початку її запуску, адже весь простір регулюється комп'ютерними кодами програмного забезпечення та обладнання [1], однак про цілковиту неанонімність не йдеться, адже відомі випадки, коли IP-адреси можуть значитись на офшорах тощо. Лоуренс Лессіг вважає, що окреме законодавство для кіберпростору є надлишковим та обмежує користувачів мережі в різноманітних правах чи взагалі позбавляє їх таких прав. На його думку, для захисту авторських прав у мережі цілком достатньо концепції добropорядного користування вкупі з вбудованим кодом того чи іншого сайту чи програмного забезпечення, а закони (зокрема, США) лише дублюють очевидні норми та лобіюють інтереси транснаціональних корпорацій, ігноруючи інтереси користувачів та вільний обмін ідеями [2].

За відсутності Законів та нормативних актів, суспільство намагається самостійно моніторити та контролювати ситуацію. Так, в Україні існує ініціатива «Чисте небо», до якої входять чотири медіа групи країни (Inter Media Group, «1+1 Медіа», «Медіа Група Україна» і StarLightMedia) та їхні партнери. Самозрозуміло, що недосконалість законодавчої бази призводить до появи «піратства» та плагіату. Тому на сайті ініціативи www.legalcontentua.com зазначені добросовісні ресурси та сайти з нелегальним контентом, що його поширюють. Існує ще й Українська Антипіратська Асоціація (УАПА), яка стабільно публікує перелік фільмів, розповсюдження яких мережею Інтернет є неприпустимим. Вони спираються на ст. 15 та ст. 50-52 Закону України «Про авторське право та суміжні права» [3] щодо майнових прав та їх порушення, що дає реальні підстави для судового захисту.

Вперше автори зустріли скаргу від даної асоціації на сайті ex.ua в червні 2015. До цього ініціатива «Чисте небо» часто зазначала його серед найбільших порушників, але тоді ми констатували, що сайт взяв до відома скаргу (чергову) та не знайшли на ньому більшість з зазначених фільмів (крім трейлерів та деяких виключень). Цікавим є те, що твори вилучаються хаотично: потенційна поява частини з них певним чином відстежується, іншої – ні. Можна припустити, що це залежить від власників прав на матеріали та їхньої зацікавленості у захисті майнових прав. Крім того, сервіс передбачає можливість обміну контентом між користувачами та розміщує рекламу, за що, очевидно, отримує гроші. Варто зазначити, що УАПА започаткувала моніторинг реклами на сайтах, які розміщують нелегальний контент та публікує статистику на сайті <http://apo.kiev.ua/ps/> з інформаційною та критичною метою, адже серед рекламодавців є доволі відомі бренди, які по суті, підтримують розвиток «піратської» сфери.

В 2015 році в Україні стартувала рекламна кампанія ««Ігноруй піратів! Не порушуй авторські права» від ініціативи «Чисте небо», тому не дивно, що ми часто зустрічали її на різних телеканалах. Виходячи з нашого актуального досвіду, можемо підсумувати, що це чи не перша подібна масштабна антипіратська кампанія за всі роки незалежності. Очевидно, що країна рухається до модернізації законодавства у сфері інтелектуальної власності щодо захисту авторських майнових та апріорі особистих немайнових прав у кіберпросторі. На офіційному сайті Державної служби Інтелектуальної власності України розміщено «Рекомендації щодо вдосконалення механізму регулювання цифрового використання об'єктів авторського права і суміжних прав через мережу Інтернет» [4]. Там описані потенційно можливі способи захисту авторського права та суміжних прав в мережі Інтернет та власне рекомендації щодо попередження правопорушень та особливості захисту прав після їх вчинення.

Приміром, в рекомендаціях зазначено, що саме на користувачів покладено відповідальність за неправомірне використання об'єктів авторського права і суміжних прав згідно з чинним законодавством України, зрештою, як і в Законі США «Про авторське право в цифрову епоху», коли постачальники послуг (провайдери) не несуть відповідальності за розміщення, обмін чи зберігання матеріалів користувачів [5].

На сайті Верховної Ради розміщено проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» [6], ініційований колишнім прем'єр-міністром. Згідно з ним, власник веб-сайту чи постачальник послуг хостингу не нестиме відповідальності за контент, що порушує авторські та / або суміжні права інших сторін, якщо: – протягом 24 годин з моменту отримання скарги від суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав або його уповноваженого представника, яка відповідає певним вимогам, видаляє або унеможливає доступ до інформації, щодо якої отримано скаргу;

– вживає заходів, необхідних для запобігання порушенням авторського права і (або) суміжних прав в Інтернеті тими самими або іншими користувачами веб-сайту, зокрема запобігає повторному розміщенню на веб-сайті інформації, яка була видалена або доступ якої було унеможливлено;

– протягом 24 годин інформує скаржника про виконані дії електронною поштою;

– у випадку запиту, надає інформацію про користувача (чи сайт), що розмістив контент.

Власник сайту чи постачальник послуг повинні довести до його відома, якщо скарга не повна, чи не відповідає вимогам. На усунення недоліків скаржнику дається 24 години, в іншому випадку скарга вважатиметься не поданою.

Якщо суб'єкт авторських та / або суміжних прав, отримавши особисту інформацію, яка ідентифікує правопорушника, протягом 10-14 робочих днів не подасть позов до суду, то власник веб-сайту або постачальник послуг хостингу має право поновити доступ до матеріалів. За невиконання вимог власниками веб-сайтів та постачальниками послуг хостингу передбачено штраф від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. А у разі повторного невиконання – від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

З огляду на важливість прийняття подібних законів у нашій країні та для більшої інтеграції з ЄС можна погодитися з Лоуренсом Лессігом з приводу того, що закони повинні зважати і на користувачів, які хочуть використовувати інформацію особисто для себе, не отримуючи фінансової вигоди та зі збереженням особистих немайнових прав суб'єктів. Адже на нашу думку, подібна політика нагадує лобіювання інтересів якщо не провайдерів, то власників веб-сайтів, які отримують певну вигоду від нелегально розміщеного контенту та високих рейтингів (для прикладу, за даними сайту аналітики alexa.com сайт ex.ua посідає 19 місце за частотою відвідувань в Україні та

1975 у світі). Крім очевидного порушення особистих немайнових прав, подібні сайти латентно порушують й майнові права авторів, часто позбавляючи їх коштів від офіційної реалізації (упущена вигода).

У **висновку** є підстави стверджувати, що даний законопроект може суттєво покращити існуючу ситуацію, адже зокрема, містить важливе доповнення до Закону України «Про нотаріат», а саме: «Ст. 79¹: на звернення заінтересованих осіб нотаріус має право забезпечувати докази в Інтернеті, це здійснюється шляхом складення нотаріусом відповідного протоколу, що містить опис інформації, розміщеної в Інтернеті, та до якого додаються документи, в яких зафіксована інформація, розміщена в Інтернеті» [6], що вже стало звичною практикою в Росії. Крім того, при створенні подібних законопроектів доцільно також зважити на рекомендації Державної служби Інтелектуальної власності України. Незважаючи на існування міжнародних досить дієвих законів, в епоху глобалізації та динамічності Інтернету фізично неможливо відслідковувати всі факти правопорушень у кіберпросторі. Тому на нашу думку, альтернативою подібним «піратським» сайтам може стати забезпечення легального та своєчасного доступу до матеріалів в мережі з дозволу правовласників як за платню, так і безкоштовно, що наразі не завжди реалізується. Модернізація законодавства країни можлива лише за скоординованих дій держави та суспільства.

Список використаних джерел:

1. Компьютерный код - закон киберпространства. 19 ноября 2006. [Електронний ресурс] // <http://news.bbc.co.uk> – Режим доступу: http://news.bbc.co.uk/hi/russian/in_depth/2006/net/newsid_6159000/6159844.stm
2. Code + Law: An Interview with Lawrence Lessig. Legally and Technically, Hollywood Is Assaulting Some Basic Rights 29 January 2001 [Електронний ресурс] // [openp2p.com](http://www.openp2p.com) – Режим доступу: <http://www.openp2p.com/pub/a/p2p/2001/01/30/lessig.html?page=1>
3. Про авторське право і суміжні права. Верховна Рада України; Закон від 23.12.1993 № 3792-ХІІ [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page?text=%B3%ED%F2%E5%F0%ED%E5%F2>
4. Рекомендації щодо вдосконалення механізму регулювання цифрового використання об'єктів авторського права і суміжних прав через мережу Інтернет. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Державної служби Інтелектуальної власності України. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/recomnet.html>
5. Digital Millennium Copyright Act (Enrolled Bill [Final as Passed Both House and Senate] – ENR - H.R.2281) [Електронний ресурс] // congress.gov. – Режим доступу: <http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?c105:H.R.2281.ENR>:
6. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет. Верховна Рада України; 3353 від 23.10.2015 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56869

УДК 347.77

Золоєва А.О., асистент, Ігнатенко І. А., студ., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», zoloyeva@yandex.ua

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОХОРОНИ ВІНАХОДУ ТА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Згідно із Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» - «Винахід (корисна модель) - це результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології» [1].

Права на такий результат засвідчуються патентом. В Україні існує два види охорони результатів інтелектуальної діяльності людини у сфері технологій – патент на винахід та патент на корисну модель.

Яка між ними різниця? Який вид охорони кращий? Як обрати? Щоб відповісти на ці питання, проведемо порівняльний аналіз винаходу та корисної моделі. Для зручності, основні принципи цих видів охорони сформовані у вигляді таблиці 1 (слід зазначити, що наведені дані стосуються охорони винаходів та корисних моделей лише на території України).

Таблиця 1. Порівняльні критерії винаходу та корисної моделі

	Винахід	Корисна модель
Об'єкт охорони	- продукт, процес, застосування відомого за новим призначенням - може бути заявлена група винаходів, пов'язана єдиним винахідницьким задумом	- продукт, процес, застосування відомого за новим призначенням - заявка на корисну модель повинна стосуватися однієї корисної моделі
Критерії патентоспроможності	- новизна, - промислова придатність, - винахідницький рівень	- новизна, - промислова придатність
Експертиза	- формальна, - кваліфікаційна	- формальна
Мінімальний стандартний строк отримання патенту	18 місяців	6 місяців
Максимальний строк дії патенту	до 20 років (з правом подовження на 5 років для лікарських засобів, засобів захисту тварин, засобів захисту рослин тощо)	до 10 років (без права подовження)

Розглянувши дані таблиці, легко побачити відмінності та дійти висновку, що патент на винахід «серйозніший».

В певному сенсі так і є. Патент на винахід проходить кваліфікаційну експертизу, під час якої Укрпатент проводить перевірку заявки на світову новизну, промислову придатність та винахідницький рівень. Патент на корисну модель проходить лише формальну експертизу (перевірка правильності оформлення матеріалів заявки) та видається під відповідальність заявника (заявник несе відповідальність за відповідність заявки умовам патентоспроможності – новизни та промислової придатності).

До того ж лише патентом на винахід можна захистити групу винаходів (наприклад, спосіб та пристрій для його здійснення), тоді як патент на корисну модель може стосуватись лише одного об'єкту. А строк дії патенту на винахід вдвічі довший за строк дії патенту на корисну модель.

Але з іншого боку, процедура патентування винаходу складніша, дорожча і набагато довша. До того ж критерій «винахідницький рівень» (так звана, неочевидність новизни) є досить необ'єктивним і не є обов'язковим для економічного успіху об'єкту патентування.

Отже, кожен вид охорони має свої переваги та недоліки і обрати найоптимальніший варіант можна виходячи лише з конкретних можливостей заявника та бажаного результату. В будь-якому разі, отримати прибуток можна однаково як від патенту на винахід, так і від патенту на корисну модель.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі». [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

УДК 338.439.4

Ігнатенко І.А., студ.; Гейчук В.М., д.т.н., проф. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ОСНОВНІ ОЗНАКИ СЛУЖБОВОГО ВИНАХОДУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Первинним суб'єктом права на службовий винахід виступає працівник - винахідник, як творець об'єкта права.

Замовник не має правових підстав вимагати закріплення за собою виключного права власності на результати, отримані в процесі створення науково-технічної продукції за договором. Це право відповідно до Закону "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" належить винахідникові, а якщо винахід службовий - роботодавцеві. Такий підхід не дозволяє достатньою мірою захистити права справжнього автора об'єкту інтелектуальної власності (ОІВ), наприклад, автора винаходу або твору. Відповідно до Закону "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" право на одержання патенту на службовий винахід має роботодавець винахідника. Службовий винахід (корисна модель) - це ОІВ, створений працівником у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи дорученням роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше. В трудових договорах (контрактах та у посадових інструкціях зафіксовані службові та функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення винаходу (корисної моделі). Доручення роботодавця - видане працівникові у письмовій формі завдання, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності підприємства або діяльності роботодавця і може привести до створення винаходу (корисної моделі).

Для того, щоб віднести працівника винахідника до суб'єктів службового винахідництва, необхідно з'ясувати наступні фактори:

- по-перше, наявність трудових відносин між працівником-винахідником і роботодавцем;
- по-друге, чи входила до обов'язків працівника винахідницька діяльність;
- по-третє, чи було письмове доручення роботодавця;
- по-четверте, чи використовувалися засоби роботодавця;
- по-п'яте, чи входить предмет даного винаходу в сферу діяльності роботодавця.

Розглянемо наявність цих факторів у типовому "Контракті викладача НТУУ "КПІ".

Кожен викладач НТУУ "КПІ" підписує контракт, згідно з яким і впливає наявність трудових відносин між працівником-винахідником і роботодавцем. Типовий контракт у п. 3 містить обов'язки науково-педагогічного працівника, а п. 5 - права та обов'язки НТУУ "КПІ". В п. 3.2 контракту виконання наукової роботи, зміст якої розкрито в індивідуальному плані роботи викладача, передбачене в межах його робочого часу. Крім того, в п. 3 додатку до типового контракту прописане зобов'язання науково-педагогічного працівника забезпечити одержання певної кількості патентів на

ОІВ. Посадові інструкції науково-педагогічних працівників в п. 2.19 зобов'язують їх передавати у власність університету підготовлені в рамках виконання службових обов'язків підручники, монографії, навчальні посібники, патенти, методичні вказівки, робочі програми та інші види навчально-методичних розробок та ОІВ.

Типовий контракт викладача має посилання на законодавство України, тому в даному випадку розглядається ст. 9 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі". Право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) має роботодавець винахідника. Винахідник подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним службовий винахід (корисну модель) з описом, що розкриває суть винаходу (корисної моделі) достатньо ясно і повно. Роботодавець повинен протягом чотирьох місяців від дати одержання від винахідника повідомлення подати заявку на одержання патенту чи передати право на його одержання іншій особі, або прийняти рішення про збереження службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації. У цей же строк роботодавець повинен укласти з винахідником письмовий договір щодо розміру та умови виплати йому (або його правонаступнику) винагороди відповідно до економічної цінності винаходу (корисної моделі) і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана роботодавцем. Комплексний аналіз норм загального та спеціального законодавства, дозволяє виділити такі основні ознаки, притаманні ОІВ, створеному у зв'язку з виконанням трудового договору (спеціальні закони у сфері інтелектуальної власності в цьому контексті здебільшого оперують поняттями "службовий твір" або "службовий винахід"):

– працівник створив ОІВ протягом строку дії трудового договору з роботодавцем та за його рахунок (в т. ч. наприклад, з використанням матеріалів та інформації роботодавця);

– створення ОІВ входило до трудових обов'язків цього працівника, визначених трудовим договором, посадовими інструкціями, або, відповідно, письмовим службовим дорученням (завданням) роботодавця, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності роботодавця.

Певні додаткові ознаки прямо передбачені законодавством для службового винаходу. Так, службовий винахід повинен бути створений з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва та обладнання роботодавця.

Установа у строк, зазначений у п. 3 раніше згаданій ст. 9 Закону, укладає з працівником Додаткову угоду до Договору про службові об'єкти права інтелектуальної власності та виплату винагороди за їх використання. Якщо зазначений Договір не укладено, то Договір та Додаткову угоду, де визначаються особливості виплати винагороди відповідно до економічної цінності ОІВ і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана Установою.

Якщо ж роботодавець не має трудових або цивільно-правових договорів зі своїми працівниками, а процес створення ОІВ не формалізований належним чином (відсутні робочі завдання, посадові інструкції, і т.п.), працівники можуть претендувати: – на спільне з роботодавцем використання ОІВ, створеного їх творчою працею, якщо такий об'єкт буде віднесений до ОІВ, створених у зв'язку з виконанням трудового договору; – або на виключні майнові права на ОІВ, якщо він буде визначений як такий, що створений не у зв'язку з виконанням трудового договору.

В обох випадках працівники можуть висувати вимоги щодо виплати їм винагороди за створення та/або використання ОІВ та/або припинення використання ОІВ роботодавцем або третіми особами, яким таке право було надано роботодавцем без згоди працівників.

Позитивним є те, що законодавство України передбачає певну диспозитивність – можливість роботодавця та працівника домовитися у відповідному договорі про інший

розподіл виключних майнових прав, ніж той, що закріплений законодавством. Така можливість встановлена як спеціальними законами у сфері ІВ, так і Цивільним кодексом. Користуючись цією можливістю, сторони можуть домовитись про належність роботодавцю навіть усіх виключних майнових прав ІВ на ОІВ з моменту його створення.

При цьому вибір того чи іншого договірної механізму значним чином залежить від того, чи планується оформити права роботодавця на вже створений ОІВ *postfacto*, або щодо ОІВ, які можуть бути створені працівниками в майбутньому.

Якщо ж працівник не використовував засоби роботодавця і роботодавець в термін за чотири місяці не подав заяву, або відмовився раніше від подання заявки, то винахід не є службовим, і винахідник має право самостійно подати заявку на патент.

УДК 347.77

Литвин О.В. к. т. н., доцент, Іванченко Д.О., магістрант, ММІ, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Lytvin_o@mail.ru

ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ ЯК ОБ'ЄКТИ ІННОВАЦІЙ ТА ЇХ НЕДООЦІНКА ПІДПРИЄМЦЯМИ

Географічне зазначення – це термін, який відображає зв'язок "місце-товар" і дає змогу виробникам товарів з певного географічного району вимагати права на зазначення того, що певний товар походить із цього регіону. Географічне зазначення є широким поняттям, що стосується будь-яких виразів, які відображають географічне походження товару. Вказаний вираз вживається у відношенні до товарів, що вироблені у певній географічній зоні.

Сучасний розвиток товарів та їх просування під захищеними географічними назвами (назвами з географічними зазначеннями) в Україні є дуже повільним, незважаючи на той факт, що цей Закон був прийнятий 16 років тому [1]. Цю ситуацію можна пояснити наступними чинниками:

1. Недостатня кількість інформації, доступної для виробників, про можливості та економічний зиск, пов'язані з використанням географічних зазначень.

2. Високий рівень глобалізації та уніфікації виробничих процесів промисловості та сільському господарстві, бо виробництвом продукції для ринків України займаються переважно великі та середні підприємства.

3. Недоліки законодавчої бази щодо реєстрації та набуття прав на географічні зазначень, та необхідність її узгодження відповідно до законодавства Європейського Союзу [2].

В Україні також існують приклади товарів, пов'язаних з певними регіонами: ялтинська цибуля, кримський кизил, мелітопольська черешня, джанкойська суниця садова, карпатський мед, сіль «Слов'янська», дунайські оселедці, херсонські кавуни та помідори, горностаївські бурки широко відомі не тільки в Україні.

Українське законодавство розрізняє просте зазначення походження товару та кваліфіковане зазначення походження товару, яке охороняється законодавчо. Кваліфіковане зазначення походження охоплює назву місця походження товару (НМП) та географічне зазначення походження товару (ГЗП). НМП відрізняється від ГЗП тим, що використовується для позначення товару, що має особливі властивості, виключно або головним чином зумовлені характерними для даного географічного місця природними умовами або поєднанням цих природних умов з характерним для даного географічного місця людським фактором [1]. Законодавство ЄС про географічні зазначення стосується тільки харчових продуктів і алкогольних напоїв, українське

законодавство не має таких обмежень і стосується всіх товарів і послуг з певного географічного регіону. Існують також значні розбіжності у термінології, процедурах реєстрації та контролю між законодавствами України та ЄС.

Відповідно до інформації Держслужби інтелектуальної власності України на 2016 р. зареєстровано 42 кваліфіковані зазначення походження українських та зарубіжних товарів, що охоплюють мінеральні води та алкогольні напої, та з 01.01.2016 р. в Україні охороняються 3067 географічні зазначення ЄС, які охороняє Україна відповідно до Угоди про асоціацію. Для 15 українських товарів протягом 10 років не припиняється використання географічних зазначень, тотожних зареєстрованим в ЄС.

На жаль, українські виробники на етикетках продукції з уже зареєстрованим кваліфікованим зазначення походження товарів не наносять попереджувальне маркування. На українських товарах та їх етикетках відсутнє попереджувальне маркування про зареєстроване кваліфіковане географічне зазначення походження (але в наявності інше маркування: сертифікаційне, «без ГМО», безпечна утилізація та ін.)

В Україні процедура реєстрації та набуття прав на кваліфіковане зазначення походження товару має два рівня. Перший, коли відбувається реєстрація кваліфікованого географічного походження товару, наприклад, Херсонський кавун, в Укрпатенті зацікавленими виробниками (асоціаціями виробників, юридичними особами) з наданням свідоцтва з бестроковим терміном дії. Виконання даної процедури вимагає багато часу, пов'язаного з отриманням довідок та висновків, що не сприяє використанню цього об'єкта інтелектуальної власності. Другий, коли по заявці конкретного виробника, який знаходиться в зазначеному географічному місці (наприклад, вирощує кавуни в Херсонській області), відбувається набуття права на використання вже зареєстрованого кваліфікованого зазначення з наданням свідоцтва терміном дії до 10 років. Це дозволяє виробнику маркувати свою продукцію відповідним позначенням, але не може надавати іншим особам ліцензії на використання зареєстрованого позначення.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів». Закон від 16.06.1999 № 752-XIV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 32, ст.267.

2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано Законом № 1678-VII від 16.09.2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

УДК 347.77

Іващенко О.В., Костенко Б., *наук. кер. Юрчишин О.Я., к.т.н., доц.*, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», м. Київ, e-mail: urchyshynoks@ukr.net

АНАЛІЗ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ ЩОДО СВОБОДИ ПАНОРАМИ ТА ЙОГО МОЖЛИВИЙ ВПЛИВ НА НОРМИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА, ЧИННІ В УКРАЇНІ

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі – Закон) [3] в переліку об'єктів зазначено твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва. Згідно статті 15 Закону автор (чи інша особа, яка має авторське право) має виключне право на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами, що передбачає відтворення творів; публічне виконання і публічне сповіщення творів; публічну демонстрацію і публічний показ.

Єдиною нормою в законодавстві України, що дозволяє використання захищених творів без дозволу автора з публічно інформаційною метою, є п. 4 ч. 1 статті 21 Закону [3]: відтворення з метою висвітлення поточних подій засобами фотографії або кінематографії, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення творів, побачених або почутих під час перебігу таких подій, в обсязі, виправданому інформаційною метою. Це обмежує сферу вільного використання творів – наприклад, сфера художньої фотографії, туристичної літератури, художнього кіно, що зображають сучасну архітектуру чи мистецтво. Особливо актуальним є питання розширення вільного використання таких творів при зйомках фільмів та фотографуванні, коли в кадр потрапляють будівлі, пам'ятники, авторів яких майже неможливо знайти; звичайному фотографу нереально з ними зконтактуватись, для того щоб отримати дозвіл на фіксацію.

Для врегулювання питання вільного використання творів, які знаходять у публічних місцях, 29 грудня 2014 року народним депутатом України Тарасом Юриком було зареєстровано законопроект, який підготовлено Громадською організацією «Вікімедіа Україна» [1]. Пропонується законодавчо врегулювати право вільно створювати та розповсюджувати зображення та відео творів образотворчого, ужиткового мистецтва, архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, що знаходяться у громадських і публічно доступних місцях. Така норма врегульована у багатьох країнах світу (близько 80) наявністю у їхньому законодавстві закону про свободу панорам.

Свобода панорами – це можливість фотографувати, знімати на відео, замальовувати та іншим способом фіксувати зовнішній вигляд тих захищених авторськими правами об'єктів, які знаходяться у відкритих для вільного відвідування місцях або видимі з таких місць, тобто будівель, пам'ятників, мостів, інтер'єрів станцій метро і т. д. Також свобода панорами передбачає відсутність будь-яких обмежень з боку авторів творів на виготовлення, розповсюдження і публічну демонстрацію подібних зображень [2].

У Законопроекті №1677 від 29.12.2014 запропоновано частину першу статті 21 Закону України "Про авторське право та суміжні права"(Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 43, ст. 214; 2003 р., N 35, ст. 271) доповнити пунктом 11 такого змісту [1]:

"11) відтворення будь-яким способом, крім механічно-контактного копіювання, творів образотворчого, ужиткового мистецтва, архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, які знаходяться у громадських та публічно доступних місцях (за винятком експозицій виставок і музеїв), а також використання зображень, відеограм таких творів".

Тобто, такі законодавчі норми розширять межі вільного використання творів та дозволять без порушень Закону пропагувати привабливість України як в Інтернет просторі, так і при виготовленні сувенірної і іншої продукції із зображеннями відомих в Україні творів архітектури. Крім того, в зв'язку із Євроінтеграцією нашої держави, спростить гармонізацію законодавства про авторське право.

Список використаних джерел:

1. Проект Закону України "Про внесення доповнень до Закону України "Про авторське право та суміжні права" (щодо свободи панорами)" від 29 грудня 2014 року за N 1677.
2. Юрик Т.З. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення доповнень до Закону України «Про авторське право і суміжні права» (щодо свободи панорами)».
3. ЗАКОН УКРАЇНИ Про авторське право і суміжні права / електронний ресурс <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

Кириленко Л.М., студ.; В.Б. Струтинський, д.т.н., проф., Юрчишин О.Я., к.т.н., доц.
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ РЕЗУЛЬТАТІВ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ НАДАННЯ КОМЕРЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Результати інтелектуальної діяльності охороняються у зв'язку з існуванням їхньої ринкової цінності; їх залученням до ринкового обігу, що потребує специфікації відповідних прав власності. Поза системою ринкових відносин така охорона є неможливою і недоцільною.[1]

За сучасних умов охорона та захист прав інтелектуальної власності є найважливішою інституцією регулювання відносин у цій сфері.

Найважливішим механізмом захисту інтелектуальної власності за сучасних умов є патентна система, покликана забезпечити баланс інтересів суспільства і творців таких об'єктів промислової власності, як винаходи, корисні моделі, промислові зразки тощо.

За класифікацією видів економічної діяльності КВЕД, яку контролює Державна служба статистики України є такий клас надання комерційних послуг, який включає:

- послуги з оцінювання платоспроможності у зв'язку із фінансовим станом або комерційною практикою фізичних або юридичних осіб
- послуги з оплати рахунків
- послуги з моделювання: текстильних виробів, одягу, взуття, ювелірних виробів, меблів, інших предметів внутрішнього оздоблення інтер'єрів, сучасних товарів, а також інших побутових виробів та товарів особистого вжитку
- послуги з посередництва різного: діяльність посередників та маклерів, імпресаріо, літературних та інших подібних агентів
- послуги з експертизи в справах, не пов'язаних з нерухомим майном, страхуванням і інженерними послугами: судово-експертні послуги з проведення криміналістичних, судово-медичних та судово-психіатричних експертиз, інші види експертиз
- діяльність з організації ярмарків, виставок, конгресів тощо
- випуск цінників та фірмових торговельних знаків (логотипів), дозволів на пільги та акцизних марок тощо
- випуск преміальних марок (купонів), які надають право на знижку або безкоштовну купівлю товарів тощо
- послуги з графічного дизайну, послуги декораторів інтер'єру, художників-оформлювачів
- діяльність незалежних аукціоністів
- діяльність консультантів, крім інженерів і спеціалістів, не віднесена до інших групвань.
- діяльність агентів та агентств, що здійснюється від імені окремих осіб та пов'язана із складанням контрактів (договорів) на участь у кінофільмах, театральних постановках та інших розважальних чи спортивних заходах, а також із наданням книг, п'єс, речей образотворчого мистецтва, фотографій тощо видавцям, продюсерам тощо [2].

За умов розвиненої ринкової економіки вирішальним фактором зростання комерційної цінності благ є урахування якості, зручності й швидкості надання послуг споживачам.

Зараз багато компаній розробляють індивідуальні програми, способи й методи, щоб вирізнитись та залучити більше клієнтів задля вигоди. Для успішності важливо,

щоб їх методи не копіювали, не крали, що в наш час звичайне діло. Відтак особисті способи надання комерційних послуг як результати творчої діяльності, набувають важливого значення у підвищенні конкурентоспроможності компаній.

На такий захист результатів творчої діяльності компаній, пов'язаними з оригінальними розробками способів, систем та методів надання комерційних послуг, спрямована правова охорона корисних моделей та винаходів.

Такими послугами є надання оцінки вартості майна, послуги з оцінювання платоспроможності у зв'язку із фінансовим станом, послуги з оплати рахунків, послуги з посередництва різного: діяльність посередників та маклерів, імпресарію, літературних та інших подібних агентів, послуги з експертизи в справах, не пов'язаних з нерухомим майном, страхуванням і інженерними послугами, діяльність консультантів, крім інженерів і спеціалістів, не віднесених до інших груп.

В Україні такий перелік послуг передбачає захист й видачу охоронного документу Державна служба інтелектуальної власності України. Прикладом уже діючих є патенти на спосіб автоматизованої оцінки вартості майна та майнових прав, система комерціалізації послуг через комунікаційну мережу, спосіб автоматизації процесу експертизи патентної чистоти проекту та патентного пошуку при проектуванні мережі зв'язку (елемента мережі зв'язку) та інші.[3]

Патент можна отримати на спосіб, що має певний технічний результат, який досягається за допомоги, наприклад, комп'ютера, апаратно-програмного комплексу, певних модулів обробки даних. Крім патентування способу на послуги, також зустрічаються патенти в сфері ведення самого бізнесу, заявлені як системи, апаратно-програмні комплекси для ведення тих чи інших видів бізнесу.

Система захисту результатів інтелектуальної діяльності в нашій державі стимулює подальші дослідження і розробки. Праця і капітал, також цінності, засновані на знаннях та вміннях надавати комерційні послуги і є результатом творчої діяльності, які потребують обов'язкової охорони. Адже патент – це кращий засіб для конкурентоспроможності та збільшення вартості активів.

Список використаних джерел:

1. Базилевич В.Д., Ільїн В.В. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку. — К.: Знання, 2008. — 687 с. — (Київському національному університету імені Тараса Шевченка — 175 років).
2. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL <http://kved.ukrstat.gov.ua/>
3. «Український інститут промислової власності» (ДП «УІПВ») [Електронний ресурс]. — Режим доступу : URL : <http://www.uipv.org/ua/>

УДК 347.77

Мамчуровський М.В., студ., Фоя О.А., асистент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», м. Київ, e-mail: slim_shady_maks@ukr.net, oksana.foya@yandex.ua

НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ ДОМЕННИХ ІМЕН

В сучасному світі інтернет-технології зайняли одну з лідируючих позицій у всіх проявах життя, а особливо в бізнесі. Жодна компанія, яка не представлена на віртуальному ринку вже не може сприйматися серйозно. Ведення бізнесу в інтернеті приносить суттєвий прибуток і часто не вимагає великих витрат. Але на жаль, у віртуальному світі, як і у реальному існує злочинність. Одним із яскравих прикладів кіберзлочинності є незаконне використання доменних імен.

В законодавстві США така злочинність визначена як «кіберсквотинг» - протизаконна діяльність, що полягає у реєстрації, використанні та пропонуванні до

продажу доменного імені із несумлінним наміром отримати прибуток від паразитування на гудвілі або торговельній марці, яка належить іншій особі.

Україну також не оминув кіберсквотинг. Але, незважаючи на його бурхливий розвиток, в українському законодавстві досі не визначене таке поняття як «кіберсквотинг». Кіберсквотинг умовно поділяють на 6 видів [1]:

- галузевий кіберсквотинг - реєстрація доменів за назвою видів діяльності, товарів, послуг тощо. Галузеве кіберсквотерство є одним з найприбутковіших, оскільки володіння доменом, що точно відповідає назві галузі або товару, це завжди запорука успіху та прибутку.

- брендовий кіберсквотинг - реєстрація доменних імен, що містять популярні товарні знаки, фірмові найменування, тобто засоби індивідуалізації, що охороняються законом.

- іменний кіберсквотинг - реєстрація доменів, що збігаються з прізвищами знаменитих людей.

- географічний кіберсквотинг - реєстрація доменних імен у вигляді географічних назв (назв міста, місцевості, країни, острову і т.п.).

- захисний кіберсквотинг - реєстрація легальним власником популярного сайту (товарного знаку) доменних імен близьких, співзвучних, схожих, зв'язаних за змістом з його власним доменним ім'ям.

- тайпсквотинг - реєстрація доменних імен, близьких за написанням з адресами популярних сайтів у розрахунок на помилку частини користувачів.

Вважається, що злочин кіберсквотерів полягає у незаконному використанні торговельних марок у доменних іменах. Але дослідження показують, що до позначень, які незаконно використовують кіберсквотери у якості доменних імен, відносяться також фірмові найменування, географічні позначення, імена, повні та скороченні назви міжнародних міжурядових організацій.

Звичайно виникає необхідність захисту від кіберсквотингу. Захист можна умовно розділити на попереджуючі дії та дії безпосереднього захисту. Попереджуючі методи захисту не гарантують безпеку, але можуть суттєво полегшити життя.

До попереджуючих методів протидії кіберсквотингу відносяться:

- попереджуюча реєстрація доменних імен з метою випередити кіберсквотерів;
- уважне слідкування за вчасним продовженням реєстрації власних доменних імен;
- захист інформації про плани, проекти, дослідження ринку в режимі комерційної таємниці;
- реєстрація відповідного товарного знаку.

Найпоширенішим методом захисту від кіберсквотингу в Україні є реєстрація торговельних марок. Згідно із Правилами домену.UA (пункт 3.8) делегування доменного імені другого рівня в доменній зоні .ua можливе лише за умови наявності Свідоцтва України на знак для товарів та послуг. Але це стосується лише доменів в зоні .ua, для реєстрації доменних імен третього рівня в публічному домені другого рівня (наприклад, com.ua, kiev.ua, net.ua) таких вимог не ставиться. І тут лишаються лише методи безпосереднього захисту – можливість притягнути порушника до відповідальності в судовому порядку, керуючись в основному положеннями Законів України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» і «Про захист від недобросовісної конкуренції».

Але і тут є проблеми. Українська судова система все ще немає достатнього досвіду вирішенні таких справ, а отже, винесені рішення не завжди є справедливими.

Нажаль вищеперераховані методи не настільки ефективні, щоб захистити від кіберсквотингу або зашкодити його активному розвитку в Україні – приблизно 10% доменів в Уанеті належать кіберсквотерам. Адже це бізнес, де можна вкладаючи незначні кошти і майже нічого не роблячи отримати непоганий прибуток. Навіть якщо доменне ім'я не продається, воно все одно може приносити прибуток, працюючи як

рекламна площадка. Більш того, уже довгий час кіберсквотери торгують доменами між собою, тобто не продають їх кінцевим споживачам. Ринок кіберсквотингу на сьогоднішній день дуже розвинений – домени вже не просто товар, а й засіб інвестування [2].

Список використаних джерел:

1. Є.І. Ходаківський, В.П. Якобчук, І.Л. Литвинчук, Інтелектуальна власність. Навчальний посібник. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1595021063585/pravo/kiberskvoting>
2. Що таке кіберсквотинг. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://bigfozy.com/Articles/Based/Domain/cybersq.php>

УДК 338.439.4

Сидоренко А., Вельган Б., магістранти, Литвин О.В., доц., к.т.н. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНІСТІ В РЕКЛАМІ

Метою даного дослідження є огляд стану та особливості застосування в рекламній та видавничій справі об'єктів авторського права або суміжних прав, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності та їх використання для конкретного прикладу. Об'єктом дослідження є процедура правильного використання в рекламі об'єктів права інтелектуальної власності відповідно до законодавства України.

Реклама (від лат. Reclamare - «стверджувати, викрикувати, протестувати») - частина маркетингових комунікацій, в рамках якої проводиться оплачене відомим спонсором поширення неперсоналізовані інформації, з метою залучення уваги до об'єкта рекламування, формування або підтримання інтересу до нього.

Рис 1. Основні функції реклами.

Відповідно до статті 1 Закону про рекламу під рекламою мається на увазі інформація про особу або товар, поширена в будь-якій формі і будь-яким способом і призначена для підтримки обізнаності споживачів реклами і їх інтересу відносно таких осіб або товару.

Реклама, як об'єкт права інтелектуальної власності, може бути:

- об'єкт авторського права;
- торговельна марка, комерційне найменування; географічне зазначення;

- промисловий зразок;
- винахід (корисна модель)

Законодавство України, вимоги якого необхідно враховувати, розробляючи рекламний продукт, а саме:

- Закон України "Про рекламу"
- Закон України „Про авторське право і суміжні права”
- Закон України "Про захист від недобросовісної конкуренції"
- Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг"
- Законодавство України, яке опосередковано, стосується реклами
- Закон України "Про інформацію"
- Закон України "Про видавничу справу"
- Закон України "Про друковані [засоби масової інформації](#) (пресу) в Україні"
- Закон України "Про телебачення і радіомовлення"

Враховуючи вимоги Закону про рекламу стосовно об'єктів права інтелектуальної власності, заборонено наступне:

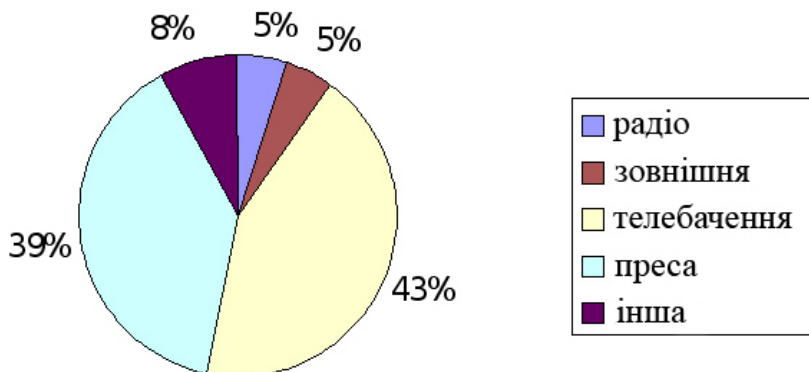
-Використовувати або імітувати зображення Державного герба, Державного прапора та звучання Державного гімну України, зображення державних [СИМВОЛІВ](#) інших держав та міжнародних організацій, а також офіційні назви державних органів України, крім випадків, передбачених законодавством.

-Рекламувати продукцію, яка підлягає обов'язковій сертифікації, або продукцію, виробництво або реалізація котрої потребують спеціального дозволу (ліцензії), за відсутності таких.

-Вміщувати зображення будь-якої фізичної особи або використовувати її ім'я без її згоди.

-Імітувати (копіювати чи наслідувати) художнє вирішення, [текст](#), зображення, музичні чи звукові ефекти, які використовуються в рекламі іншої продукції, якщо інше не передбачено законодавством України про [авторське право](#) та суміжні права.

-Забороняється також порівнювати і дискредитувати продукцію інших фірм (осіб).

Таким чином, у сфері реклами державою також захищені права відносно об'єктів інтелектуальної власності.

Рис. 2. Розподіл реклами залежно від засобів

Було б добре, щоб кількість порушень виключних прав творців у цій галузі буде з кожним роком все менше і менше, що зробить процес виробництва, розміщення та розповсюдження реклами ще більш цивілізованими.

Список використаних джерел:

1. Закон України “Про внесення змін до Закону України "Про рекламу" / Відомості Верховної Ради, 2004, № 8, ст.62.
2. Закон України “Про рекламу” /Відомості Верховної Ради, 1996, №39, ст. 181.
3. Закон України „Про авторське право і суміжні права” (у редакції від 20.11.2003 р.).
4. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”.

Strytynskiy V.B. Ph.D, prof., Syvovol M. National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"

DESCRIBE THE FORMATION OF INTELLECTUAL PROPERTY IN THE FIELD OF MECHANICAL ENGINEERING

Commercialization of intellectual product is a necessary but not a sufficient condition for its use. It is important to provide comprehensive information about intellectual product(IP) to potential customers so as to read IP among interested enterprises. One of the rational methods of providing information on the investment attractiveness of the intellectual product is a commercial offer.

General description of the commercial offer includes:

- an annotated review of intellectual property rights that include element base of mechatronic control systems of technological machines;
- ground of the investment attractiveness of the IP "High-efficiency element base of mechatronic control systems of technological machines";
- economic forecast for the usage of intellectual product - High-efficiency element base of mechatronic control systems of technological machines;
- the risk assessment of investment in development of technological machines, which include the element base of mechatronic control systems.

The objects of intellectual property in common are directed on achievement of one purpose - increase of efficiency of hydraulic and pneumatic devices with the fluid control. Objects of industrial property are schematized and submitted in a form sufficient for understanding the technical nature of intellectual products that are the subject of the commercial offer. A scientific and technical problem solved by the offered technical solution are outlined. This problem is the creation of effective device that provides quality requirements for performance management, has wide ranges of parameters, low metal capacity and minimal power consumption. The complex of objects of intellectual property includes several components that provide the technical implementation of inkjet devices, methods of their manufacture and adaptation of devices in control systems.

According to formulated scientific and technical issues general information is given about intellectual property suggested for the commercial offer. Description of the objects of the industrial property was executed in the standard form. It includes the text of the claims and drawings, explaining the essence of the technical solution. The text of the claim is in Ukrainian, Russian and English. It enables to expand the range of potential users of intellectual products. In this form intellectual product characteristics are summarized and supplemented with a description of copyright, relevant to the commercial offer. The required number of references on literary sources is given. The description of the components of the intellectual property is added by their analysis as a unified system, suitable for resolving a particular problem. The results of the analysis enable to propose the area of the use of the IP and scope of its implementation.

The investment attractiveness of the proposed intellectual product is given. It is based on its comparison with the analogue products. The base targeted estimation of the set of intellectual property is grounded. It includes the estimated valuation by various methods, including cost approach, the market (or transactional) approach and the income approach.

The valuation is confirmed by the information about actual costs of developers of the intellectual products, related with the creation of set of the intellectual property.

One of the main components of the commercial offer is grounding its investment attractiveness. It is based on an analysis of the current state of machinery enterprises in the Ukraine. The market terms of engineering are characterized by high competitiveness among the leading manufacturers world wide. It requires an innovative approach to the creation of new equipment. The feature of the current machine production is a low design potential of the enterprises. Powerful creative teams of designers, which worked at the enterprises in Soviet times, unfortunately are almost lost. There is a significant problem in recruitment for design and development activities. Design job units are currently organized as individual specialists working together on individual computerized workplace. Almost always there is no centralized information base that was available before. A separate specialist as a source of information uses mainly network of the Internet. It requires the processing of large amounts of disordered information, and of high volume work not directly related to specific developments. Therefore the addition of present sources by the systematized thematic set of information in commercial offer substantially improves efficiency of work of designer.

Objects contained in the commercial offer were created as a result of a significant amount of high research and development activities of world level. Therefore, their use significantly improves the quality of development, ensuring their competitiveness on the market.

The vision on the assessment of the investment risk is expounded in the commercial offer. It is based on an analysis of the terms of payback of the intellectual products. The long way from acquisition of intellectual products to commercialization of products developed on the basis of the intellectual product is considered. The crude terms of implementation and reaping rewards are given. The forecast of directions of the development of engineer products in Ukraine, which includes the advanced fluid-drive devices, is executed. It is shown that the use of intellectual products provides a significant economic impact while minimizing cost. The numerical characteristics of the investment risk are indicated in relative and absolute figures. Possible ways of the investment risk are specified in the process of implementation of design developments.

Зміст

1.	Агальцов К.В., студ., керівник – Самойленко О. В., к.т.н., доц., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ	3
2.	Агальцов К. В., студ., Золоєва А.О., асистент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» ВНЕСЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДО МИТНОГО РЕЄСТРУ УКРАЇНИ	4
3.	Бакуха О.О., Фоя О.А. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	6
4.	Богиня К.О. студ.; Ромашко А.С., к.т.н., доц., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ВАРІАНТИ РІШЕНЬ НА ЕТАПІ ФОРМАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ	7
5.	Богиня К.О. студ.; Ромашко А.С., к.т.н., доц., Гаврушкевич Н.В., асистент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОБ'ЄКТА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ «ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА» З ІНШИМИ ОБ'ЄКТАМИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	9
6.	Даців І.І., студ., Ромашко А.С., к.т.н., доц., Кравець О.М., к.т.н., доц., Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”, ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	10
7.	Жалдак О. В., магістрант, Чікін С. В., доц., к. т. н., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЩОДО ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ПРАВ У КІБЕРПРОСТОРі	11
8.	Золоєва А.О., асистент, Ігнатенко І. А., студ., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОХОРОНИ ВИНАХОДУ ТА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ	14
9.	Ігнатенко І.А., студ.; Гейчук В.М., д.т.н., проф. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ОСНОВНІ ОЗНАКИ СЛУЖБОВОГО ВИНАХОДУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	16
10.	Литвин О.В. к. т. н., доцент, Іванченко Д.О., магістрант, ММІ, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ ЯК ОБ'ЄКТИ ІННОВАЦІЙ ТА ЇХ НЕДООЦІНКА ПІДПРИЄМЦЯМИ	18
11.	Іващенко О.В., Костенко Б., наук. кер. Юрчишин О.Я., к.т.н., доц., Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», АНАЛІЗ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ ЩОДО СВОБОДИ ПАНОРАМИ ТА ЙОГО МОЖЛИВИЙ ВПЛИВ НА НОРМИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА, ЧИННІ В УКРАЇНІ	19
12.	Кириленко Л.М., студ.; В.Б. Струтинський, д.т.н., проф., Юрчишин О.Я.,	21

	к.т.н., доц. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ РЕЗУЛЬТАТІВ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ НАДАННЯ КОМЕРЦІЙНИХ ПОСЛУГ	
13.	Мамчуровський М.В., студ., Фоя О.А., асистент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ ДОМЕННИХ ІМЕН	22
14.	Сидоренко А., Вельган Б., магістранти, Литвин О.В., доц., к.т.н. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНІСТЬ В РЕКЛАМІ	24
15.	Strytynskiy V.B. Ph.D, prof., Syvovol M., National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute”, DESCRIBE THE FORMATION OF INTELLECTUAL PROPERTY IN THE FIELD OF MECHANICAL ENGINEERING	26
	Зміст	28